

Vir wie wil u oor 10 jaar werk?

Huisartse het 'n lang tradisie van onafhanklikheid. Een-mans en oorwegend klein groepspraktyke is die orde van die dag. Hierdie onafhanklikheid en klein skaal van praktykvoering is aan die verdwyn. Dit is nie noodwendig so nie, maar is aan die kom, ook in Suid-Afrika. Of dit met ons gaan gebeur hang tot 'n groot mate van onself af. As ons ondenkend en ongeorganiseerd die toekoms ingaan, verloor ons wat ons het. Sonder stamp of stoot sal ons eendag as iemand se kneg wakker word.

Kyk ons vroegetydig vooruit om saam te beplan en te beding, kan omstandighede anders verloop.

Dit is moeilik om vir Suid-Afrika te voorspel, maar hoe lyk tendense wêreldwyd?

Die twee groot strominge vandag, Sosialisme en Kapitalisme, veroorsaak albei die verdwyning van onafhanklike huisartse. Die Nasionale Gesondheidsdiens model word reeds lank onder die meeste van ons as 'n ewel bestempel. Mens kan skaars 'n rasonale gesprek hieroor voer. Ons reageer met meer emosie as verstand oor die onderwerp. Dit kom dus as 'n groot skok om te sien dat die privaat-kapitalistiese sisteem dieselfde met ons wil doen.

Sestien miljoen mense kry hul mediese diens by die HMO's (Health Maintenance Organisations) in Amerika. Dit kom tot 'n groot mate

ooreen met die sisteem van bystandsfondse soos ons dit hier ken. Dit word op verskillende maniere bedryf. Met party reëlings word huisartse eenvoudig in diens geneem deur die bystandsfonds, oftewel die HMO. As die fonds op die beurs genoteer is, kan die base van so 'n dokter met die winsmotief baie te sê hê oor hoe so 'n dokter en sy kollegas moet optree, wat hulle mag doen en nie mag doen nie. Ek wonder of daar enige verskil is met dié van ons wat vir die Staat werk en dikwels aan Tesourie-besnoeiings blootgestel word. In albei sisteme werk baie dokters saam in groot sentra en word vir hulle voorgeskryf hoe hulle sal werk. In albei is daar faktore wat die dokter/pasiënt-verhouding vertroebel.

Hoe moet ons die saak aanpak? Dit lyk my die engelse het 'n goeie ding gedoen. Toe die "National Health Service" ingestel is, het die algemene praktisyns hul status as onafhanklike kontrakteerders met die Staat beding. Hulle is nog hul eie baas met hul eie pasiënte en moet vergoeding beding met 'n derdeparty, in dié geval die Staat. In Amerika is sekere dokters nou ook besig om as onafhanklike kontrakteurs pasiënte vir die HMO's te sien. Dit lyk my dat hierdie onafhanklikheid en die vermoë om as enkeling of in klein groepspraktyke saam te werk baie belangrik is vir die dokter/pasiënt-verhouding. So is dit ook dan vir die toekoms van huisartspraktyk. Miskien belangriker as die vraag of die regering of die kapitaal-mark die gesondheidsdiens gaan beheer.